

กิจกรรมของยังแสบปีและการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุที่เสริมสร้าง พลังของผู้สูงอายุ

อัยรินทร์ แต้มเรืองอิทธิ⁶

บุหงา ชัยสุวรรณ⁷

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากิจกรรมที่ยังแสบปีจัดให้แก่ผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิก 2) ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิกของยังแสบปีที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างพลังของผู้สูงอายุ โดยการศึกษาด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพซึ่งศึกษาจากเอกสาร การสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 15 ท่าน แบ่งออกเป็น กลุ่มผู้ก่อตั้งของยังแสบปี จำนวน 2 ท่าน กลุ่มทีมงานของยังแสบปี จำนวน 3 ท่าน และกลุ่มผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิกของยังแสบปี จำนวน 10 ท่าน โดยมีผลการวิจัยดังนี้

1. กิจกรรมที่ทางยังแสบปีได้จัดขึ้นแก่ผู้สูงอายุแบ่งกิจกรรมได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) กิจกรรมทางช่องทางออฟไลน์หรืออีเว้นท์ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ Happy Trip, Happy Job, Happy Health, Happy Value, Happy Time และ Happy Tech และ 2) กิจกรรมทางช่องทางออนไลน์หรือการทำ Content ที่มีชื่อว่า “นานาสาระ” ประกอบด้วย 6 หมวดหมู่ ได้แก่ ยังทันสมัย, ยังยิ้มได้, ยังรักอยู่, ยังสุขใจ, ยังแข็งแรง และ ยังมีไฟ

2. ผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิกของยังแสบปีมีส่วนร่วมใน 3 ระดับ ซึ่งส่วนใหญ่มีส่วนร่วมเป็นผู้รับข้อมูลข่าวสารและเป็นผู้ส่งหรือผู้ผลิตข้อมูลข่าวสาร กล่าวคือ ผู้สูงอายุที่อยู่ในระดับเป็นผู้รับข้อมูลข่าวสาร ได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรมอีเว้นท์ การอ่านข้อมูลข่าวสารในนานาสาระและการตรวจสอบตารางเวลากิจกรรมผ่านทางช่องทางออนไลน์ของยังแสบปี ผู้สูงอายุที่อยู่ในระดับเป็นผู้ส่งหรือผู้ผลิตข้อมูลข่าวสาร ได้แก่ การเสนอประเด็นที่ตนสนใจและแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมของยังแสบปี มีการบอกต่อเพื่อนเกี่ยวกับกิจกรรมที่ยังแสบปีได้จัดขึ้น อีกทั้งมีการนำความรู้ไปถ่ายทอดแก่บุคคลอื่น และสามารถผลิตสื่อแบ่งปันให้กับเพื่อนสมาชิกภายในกลุ่ม ในขณะที่มีผู้สูงอายุบางส่วนที่มีส่วนร่วมเป็นผู้วางแผนและกำหนดนโยบายของยัง

⁶ นักศึกษาปริญญาโท คณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

⁷ ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองคณบดีฝ่ายบริหาร คณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

แอปพลิเคชันซึ่งเป็นระดับการมีส่วนร่วมที่สูงที่สุดของการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม ได้แก่ การเข้ามามีบทบาทในการวางแผนจัดหากิจกรรมใหม่มาเสนอให้แก่ผู้ก่อตั้ง การบริหารจัดการกิจกรรม การเป็นผู้ประสานงานกิจกรรมระหว่างทีมงานและเพื่อนสมาชิก นอกจากนี้ยังรวมถึงการได้เป็นส่วนหนึ่งในทีมงานของยังแฮปปี้

คำสำคัญ: กิจกรรม การมีส่วนร่วม พหุพลังของผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุ

Active Aging of Elderly Reinforcement through Young Happy's Activities and Participation of Elderly

Abstract

This research aims to study Young Happy's activities provided for the elderly who are members, to examine the participations of the elderly members effecting active aging reinforcement. This research is a qualitative study based on documents, participant observation, and in-depth interview. There were fifteen participants: two Young Happy's founders, three Young Happy's workers, and ten elderly members of Young Happy. The findings reveal that

1. There are two kinds of activities for the elderly held by Young Happy. First, offline activities or events consist of six aspects: Happy Trip, Happy Job, Happy Health, Happy Value, Happy Time, and Happy Tech. Second, online activities or content creation called "Nanasara" consist of six categories: Yangthansamai, Yangyimdai, Yangrakayu, Yangsukchai, Yangkhaengraeng, and Yangmifai.

2. The elderly's participation. The participation displays three levels in which most of the elderly take part: information receivers, senders, and creators. First, the information receivers' main responsibilities are receiving different kinds of information such as attending the offline activities (event), reading the information in "Nanasara" (content), and checking activity schedules via Young Happy's online channels. Second,

the information senders' duties are presenting issues they are interested and exchanging their opinions about Young Happy's activities. Also, propagating the activities, sharing knowledge they earn from Young Happy to other people, and creating media to share among themselves are under their responsibilities. Third, some of the elderly play a role as Young Happy's planners and policy makers, which are considered the highest level of the participatory communication. They engage in creating new activities then presenting to the founders, managing the activities, coordinating between workers and members, and being a part of Young Happy's working team.

Keywords: Activities, Participations, Active Aging, Elderly

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

องค์การสหประชาชาติ (United Nations) ได้นิยาม “ผู้สูงอายุ” หมายถึง ประชากรทั้งเพศชายและหญิงที่มีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไปและแบ่งระดับการเข้าสู่สังคมสูงอายุไว้ทั้งหมด 3 ระดับ ได้แก่ ระดับที่ 1 ระดับการก้าวสู่สังคมสูงอายุ (Aging society) หมายถึง สังคมที่มีจำนวนประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมดในประเทศ ระดับที่ 2 ระดับสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged society) หมายถึง สังคมที่มีจำนวนประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 20 ของประชากรทั้งหมดในประเทศและ ระดับที่ 3 ระดับสังคมผู้สูงอายุอย่างสุดยอด (Super aged society) หมายถึง สังคมที่มีจำนวนประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป มากกว่าร้อยละ 28 ของประชากรทั้งหมดในประเทศ (มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย, 2559) ซึ่งในขณะเดียวกันประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 ที่ผ่านมา เพราะมีสัดส่วนประชากรผู้สูงอายุ ร้อยละ 10.3 ของประชากรทั้งหมดในประเทศ โดยมีอัตราการประชากรผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วมากกว่าร้อยละ 4 ต่อปี ขณะที่อัตราประชากรรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.5 และมีการคาดการณ์ว่าในปี พ.ศ. 2564 ประเทศไทยจะกลายเป็นสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged society) และเป็นสังคมผู้สูงอายุอย่างสุดยอด (Super aged society) ในปี พ.ศ.

2574 (สำนักสนับสนุนสุขภาวะเด็ก เยาวชน และครอบครัว (สำนัก 4) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2560)

สถานการณ์สังคมสูงวัยในประเทศไทยเกิดจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร ไม่ว่าจะเป็นอัตราการเกิดมีแนวโน้มลดลงอันจะเห็นได้จากในปี 2559 สัดส่วนประชากรวัยเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีสัดส่วนลดลงเพียงร้อยละ 18 ของประชากรทั้งหมด และคาดการณ์ว่าในปี 2562 จะมีประชากรผู้สูงอายุมากกว่าประชากรวัยเด็ก (มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย, 2559) และสถานการณ์ของครอบครัวไทยที่มีความหลากหลาย อาทิ ครอบครัวตัวคนเดียว ครอบครัวคู่สามีภรรยาที่ไม่มีบุตร เป็นต้น (สำนักสนับสนุนสุขภาวะเด็ก เยาวชน และครอบครัว (สำนัก 4) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2560) ซึ่งการที่ครอบครัวมีขนาดเล็กลงเป็นต้นเหตุทำให้อัตราการอยู่คนเดียวของผู้สูงอายุเพิ่มสูงขึ้นจากร้อยละ 6.3 ในปี พ.ศ. 2545 เป็นร้อยละ 10.8 ในปีพ.ศ. 2560 (สยามรัฐออนไลน์, 2561) อย่างไรก็ตามเมื่ออัตราการเกิดลดลงส่งผลให้ในอนาคตประชากรวัยแรงงานมีแนวโน้มลดลงไปด้วย ในขณะที่ประชากรผู้สูงวัยมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นและประชากรผู้สูงอายุกลุ่มนี้ยังมีแนวโน้มที่จะไม่มีลูกหลานดูแล ซึ่งมีผลต่อการดูแลผู้สูงอายุในระยะยาว ดังนั้น การดูแลผู้สูงอายุจึงเป็นสิ่งที่ไม่ควรมองข้าม เนื่องจากผู้สูงอายุยังต้องเผชิญกับข้อจำกัดหลายประการ ได้แก่ ข้อจำกัดด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ (ชนัญญา ปัญจพล, 2558) จากสถานการณ์การสูงวัยของประชากรในประเทศไทยและข้อจำกัดต่าง ๆ ที่ผู้สูงอายุต้องพบเจอทำให้ทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นครอบครัว ชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชนรวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุต้องเร่งเสริมสร้างศักยภาพและคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุในอนาคต อย่างไรก็ตามงานวิจัยส่วนใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุมักจะศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการดูแลและส่งเสริมสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ เช่น รูปแบบการดูแลสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุในระยะยาวโดยชุมชน (สัมฤทธิ์ ศรีธำรงสวัสดิ์และคณะ, 2552) รูปแบบการดูแลสำหรับผู้สูงอายุในชุมชน (จินตนา อาจสันเทียะและพรณาคำพราว, 2557) ซึ่งการศึกษาในลักษณะนี้ช่วยแก้ไขในด้านข้อจำกัดทางร่างกายเท่านั้น แต่ยังไม่ครอบคลุมข้อจำกัดด้านจิตใจ ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ จากการค้นคว้าพบว่า คอมมูนิตี (Community) หรือการจัดกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุทำให้ผู้สูงอายุที่มีความสนใจในเรื่องเดียวกันได้มีโอกาสในการพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์กันหรือแม้แต่การพบปะ ทักทายกับคนต่างเจนเนอเรชันเพื่อลดช่องว่างระหว่างวัย การเข้าร่วมในคอมมูนิตีจะทำให้ผู้สูงอายุได้กลับเข้าสู่สังคมอีกครั้ง พบเพื่อนใหม่ รู้สึกว่าตัวเองมีคุณค่าซึ่งส่งผลต่อสภาพร่างกาย

และจิตใจที่ดีในระยะยาว (Brand Buffet, 2561) เมื่อพิจารณาตามบริบทสังคมในปัจจุบันที่มีความเจริญทางด้านเทคโนโลยี เพื่อตอบโจทย์แทบทุกความต้องการพื้นฐานได้สำเร็จ อีกทั้งประเทศไทยกำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ดังนั้น จึงเป็นโอกาสอันดีในการนำความเจริญของเทคโนโลยีให้เข้ามามีบทบาทในการแก้ไขปัญหาที่ผู้สูงอายุต้องพบเจออย่างครอบคลุม จึงเป็นที่มาของ “ยังแฮปปี้” คอมมูนิตี้ออนไลน์สำหรับผู้สูงอายุ เป็นองค์กรธุรกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise) ที่ก่อตั้งขึ้นสำหรับผู้สูงอายุโดยเฉพาะ โดยมีวิสัยทัศน์ (Vision) คือ การเป็นผู้นำในการสนับสนุนผู้สูงอายุให้ได้ใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่าและพึ่งพาตัวเองได้ และ พันธกิจ (Mission) คือ การเป็นสังคมที่ให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุด้วยเทคโนโลยีในด้านต่าง ๆ ผ่านการทำกิจกรรมทั้งทางช่องทางออฟไลน์และออนไลน์ (younghappy, 2562)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่อง “กิจกรรมของยังแฮปปี้และการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุที่เสริมสร้างพลังของผู้สูงอายุ” โดยใช้แนวคิดกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุและแนวคิดสื่อสังคมออนไลน์กับผู้สูงอายุมาเป็นแนวทางในการศึกษา กิจกรรมของยังแฮปปี้ทั้งทางช่องทางออฟไลน์และออนไลน์ รวมถึงแนวคิดการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมมาเป็นแนวทางในการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ อีกทั้งนำดัชนีพลังผู้สูงอายุไทยที่จัดทำขึ้นโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติมาปรับประยุกต์ใช้ให้เข้ากับบริบทสังคมของประเทศไทยที่กำลังจะก้าวเข้าสู่สังคมสูงอายุอย่างเต็มที่ (Super aged society) เนื่องจาก การมีภาวะพลัง (Active Aging) เสมือนเป็นหนทางในการยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาผู้สูงอายุให้มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง มีสุขภาพจิตที่ดี และมีคุณภาพชีวิตที่มีคุณภาพ อันประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ สุขภาพ การมีส่วนร่วม ความมั่นคง และ สภาพที่เอื้อต่อการมีภาวะพลัง ดังนั้น จึงใช้เป็นแนวทางในการศึกษา กิจกรรมของยังแฮปปี้และการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ ส่งผลต่อการเสริมสร้างพลังได้อย่างไร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษากิจกรรมที่ยังแฮปปี้จัดให้แก่ผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิก
2. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิกของยังแฮปปี้ที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างพลังของผู้สูงอายุ

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยทำการศึกษาข้อมูลจากการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) และ การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การวิจัยเชิงเอกสารเป็นการศึกษารวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ บทสัมภาษณ์ผู้ก่อตั้งจากอินเทอร์เน็ต และ ช่องทางการสื่อสารของยังแสบปี ได้แก่ แอปพลิเคชัน เฟซบุ๊กเพจยังแสบปี เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของยังแสบปี โดยกิจกรรมทางช่องทางออนไลน์ (Event) เลือกศึกษาการจัดกิจกรรมตั้งแต่เดือนสิงหาคมปี พ.ศ. 2560 ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2562 ในส่วนของกิจกรรมทางช่องทางออนไลน์ นานาสาระ (Content) ผู้วิจัยเลือกศึกษาตั้งแต่เดือนเมษายนปี พ.ศ. 2560 ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2562 จำนวนทั้งหมด 105 Content และคัดเลือก Content ที่มีจำนวนยอด like สูงสุดในแต่ละด้าน 3 อันดับ

2. การสังเกตแบบมีส่วนร่วมภายในกลุ่มของ “ยังแสบปี” ที่มีการจัดกิจกรรมให้แก่ผู้สูงอายุผ่านช่องทางออนไลน์ (Event) ซึ่งมีการจัดกิจกรรมตลอดเดือน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม โดยการลงพื้นที่จริงในฐานะอาสาสมัครของยังแสบปีและได้ทำการลงพื้นที่จำนวน 7 ครั้ง

3. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เป็นการศึกษารวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยทำการสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูล (Key Information) ทั้งสิ้นจำนวน 15 คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้ก่อตั้งของกลุ่มยังแสบปีจำนวน 2 ท่าน กลุ่มทีมงานของยังแสบปีจำนวน 3 ท่าน กลุ่มผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิกของยังแสบปี จำนวน 10 ท่าน

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 กิจกรรมที่ยังแฮปปี้จัดให้แก่ผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิก

กิจกรรมทางช่องทางออนไลน์หรืออีเว้นท์แบ่งกิจกรรมออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ Happy Trip, Happy Job, Happy Health, Happy Value, Happy Time และ Happy Tech ซึ่งในระยะเวลาตั้งแต่เดือนสิงหาคม ปี พ.ศ. 2560 ถึงเดือนเมษายน พ.ศ.2562 ยังแฮปปี้ได้จัดกิจกรรมรวมทั้งสิ้น 42 กิจกรรม แบ่งออกเป็น Happy Trip จำนวน 4 กิจกรรม Happy Job จำนวน 3 กิจกรรม Happy Health จำนวน 3 กิจกรรม Happy Value จำนวน 5 กิจกรรม Happy Time จำนวน 21 กิจกรรม และ Happy Tech จำนวน 6 กิจกรรม ทั้งนี้ยังแฮปปี้มีจุดประสงค์หลักในการจัดกิจกรรมอีเว้นท์เพราะต้องการให้ผู้สูงอายุได้ออกมาทำกิจกรรมนอกบ้านเพื่อเป็นการเปิดประสบการณ์ใหม่ให้แก่ผู้สูงอายุ อีกทั้งสามารถยืดสภาวะติดสังคมของผู้สูงอายุออกไปให้นานที่สุด เพื่อลดปัญหาการเจ็บป่วยที่อาจเกิดขึ้นกับผู้สูงอายุในอนาคต

กิจกรรมของ ยังแฮปปี้ (6H)	สรุปรายละเอียดกิจกรรม
Happy Trip	กิจกรรมสร้างความสนุกสนานพาผู้สูงอายุไปท่องเที่ยวในสถานที่ต่าง ๆ เน้นการเที่ยวแบบคนเดียวโดยไม่ต้องพึ่งพาลูกหลานและเที่ยวกับเพื่อนวัยเดียวกัน
Happy Job	กิจกรรมอบรมให้ความรู้เพื่อนำไปประกอบอาชีพซึ่งผู้สูงอายุสามารถนำไปสร้างรายได้ในอนาคตต่อไป ได้แก่ การขายของออนไลน์ การเป็นบาร์ISTA
Happy Health	กิจกรรมอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุให้แข็งแรง เช่น การออกกำลังกาย การตรวจสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ และ เรียนรู้การปฐมพยาบาลเบื้องต้นเมื่อเจอสถานการณ์ฉุกเฉิน
Happy Value	กิจกรรมจิตอาสาที่ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้นำความรู้และประสบการณ์ไปแบ่งปันและช่วยเหลือสังคม
Happy Time	กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้มีช่วงเวลาที่น่าประทับใจผ่านการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนวัยเดียวกันและลูกหลาน เช่น การดูหนัง การทำงานประดิษฐ์ การทำขนม การฟังเสนา การถ่ายภาพ การชมนิทรรศการ

กิจกรรมของ ยังแสบปี (6H)	สรุปรายละเอียดกิจกรรม
Happy Tech	กิจกรรมอบรมให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเทคโนโลยี การสอนใช้ สมาร์ทโฟน การสอนเล่นสื่อสังคมออนไลน์อย่างไลน์และเฟซบุ๊ก และ การสอนใช้แอปพลิเคชันอื่น ๆ ได้แก่ Vivavideo Snapseed

กิจกรรมทางช่องทางออนไลน์ (Content) ที่มีชื่อว่านานาสาระซึ่งทำให้ผู้สูงอายุได้อ่าน
สาระความรู้ในวัยหลังเกษียณแง่มุมต่าง ๆ ในช่องทางออนไลน์ ได้แก่ แอปพลิเคชันยังแสบปี เพจ
เฟซบุ๊กยังแสบปี และไลน์แอดของยังแสบปี นำเสนอข้อมูลที่เข้าใจง่ายผ่านรูปภาพ ใช้สีสันที่
สดใสเพื่อกระตุ้นให้ผู้สูงอายุเกิดความสนใจและเลือกใช้คำสรรพนามแทนผู้สูงอายุว่า “พี่” และ
สื่อสารผ่านคำที่ทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกว่าตนเองเป็นวัยที่มีคุณค่า เป็นวัยแห่งการสะสมประสบการณ์
เช่น วัยเก๋า ซึ่งนานาสาระแบ่งออกเป็น 6 หมวดหมู่ ได้แก่ ยังทันสมัย ยังยิ้มได้ ยังรักอยู่ ยังสุขใจ
ยังแข็งแรง และ ยังมีไฟ จากการเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนเมษายนปี พ.ศ. 2560 ถึงเดือนเมษายน
พ.ศ. 2562 มีจำนวนทั้งหมด 105 Content โดยมีภาพรวมเพื่อต้องการให้ผู้สูงอายุได้ทำกิจกรรม
ที่ตนเองสนใจ สร้างแรงบันดาลใจในการใช้ชีวิตให้สามารถพึ่งพาตนเอง ให้ความรู้ในการดูแล
สุขภาพกายและจิตใจ ระวังระวังการใช้ชีวิต ความรู้ด้านเทคโนโลยี และสื่อสารไปยังลูกหลานให้
ใส่ใจและดูแลผู้สูงอายุที่อยู๋ในบ้าน

กิจกรรมออนไลน์ของ ยังแสบปี 6 หมวดหมู่	สรุปรายละเอียด Content
ยังทันสมัย	Content เกี่ยวกับเรื่องของเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงในโลกยุค ดิจิทัล เรื่องราวที่น่าสนใจเกี่ยวกับ Social Media และสอน วิธีการใช้งาน (How to) Social Media เบื้องต้น
ยังยิ้มได้	Content เกี่ยวกับการดูแลตนเองของผู้สูงอายุทั้งในด้านร่างกาย และจิตใจเพื่อต้องการให้ผู้สูงอายุสามารถดูแลและพึ่งพาตนเองได้ ซึ่งเนื้อหาจะบอกแนวทางการดูแลตนเองในด้านต่าง ๆ ด้วยตนเอง รวมถึงสื่อสารให้ลูกหลานหันมาใส่ใจดูแลผู้สูงอายุที่บ้านเพื่อเป็น การสร้างความสุขและสามารถยังยิ้มได้ในวัยเกษียณ

กิจกรรมออนไลน์ของ ยังแสบปี 6 หมวดหมู่	สรุปรายละเอียด Content
ยังรักอยู่	Content เกี่ยวกับการดูแลและเข้าใจผู้สูงอายุที่มีไว้ให้คนในครอบครัวหรือลูกหลานใช้เพื่อเป็นแนวทางในการหาดูแลผู้สูงอายุ ซึ่งจะช่วยให้ผู้สูงอายุรู้สึกว่าคุณในครอบครัวยังรักพวกเขาอยู่
ยังสุขใจ	Content เกี่ยวกับนิตยสารสำหรับผู้สูงอายุในเรื่องต่าง ๆ เช่น เรื่องของข่าวสารบ้านเมือง สถานที่ท่องเที่ยว งานประดิษฐ์ สารความรู้ที่เป็นประโยชน์ เป็นต้น ซึ่งจะส่งผลให้ผู้สูงอายุมีความสุขเมื่อได้อ่าน
ยังแข็งแรง	Content เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจสำหรับผู้สูงอายุ อาหารสุขภาพ รวมถึงเทคนิคการออกกำลังกายซึ่งจะทำให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงสมบูรณ์
ยังมีไฟ	Content เกี่ยวกับการสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ผู้สูงอายุแม้เป็นวัยที่ทุกอย่างเปลี่ยนแปลงแต่ยังสามารถทำงานและทำประโยชน์ให้สังคมได้ โดยนำเสนอเรื่องราวของผู้สูงอายุต้นแบบที่ยังคงมีไฟในการทำงาน การทำงานในวัยเกษียณ การทำประโยชน์ให้แก่คนอื่น ซึ่งจะช่วยให้ผู้สูงอายุรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า ยังมีไฟเหมือนในอดีตที่ผ่านมา

ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิกของยังแสบปีที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างพลังของผู้สูงอายุ

ผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสังเกตแบบมีส่วนร่วม โดยส่วนใหญ่ผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิกของยังแสบปีมีส่วนร่วมในทุกระดับ ดังต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วมในฐานะผู้รับสารผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิกของยังแสบปีมีส่วนร่วมในฐานะผู้รับสารแต่มีบทบาทหน้าที่ในการรับสารที่แตกต่างกันซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ 1) การเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางยังแสบปีจัดขึ้นในช่องทางออฟไลน์ (Event) 2) การอ่านข้อมูลข่าวสารในนิตยสาร (Content) 3) การตรวจสอบตารางเวลากิจกรรมผ่านทางช่องทางออนไลน์ของยังแสบปี

2. การมีส่วนร่วมในฐานะผู้ส่งสารและผู้ผลิตสารผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิกของยังแสบปีมีส่วนร่วมในฐานะผู้ส่งสารแต่มีบทบาทหน้าที่ในการส่งสารที่แตกต่างกันซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 4 ประเด็น ได้แก่ 1) การเสนอประเด็นที่ตนสนใจและร่วมแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมของกลุ่มยังแสบปี 2) การบอกต่อเพื่อนเกี่ยวกับกิจกรรมที่ยังแสบปีได้จัดขึ้นมา 3) การถ่ายทอดความรู้แก่บุคคลอื่น และ 4) การผลิตสื่อให้กับเพื่อนสมาชิกในยังแสบปี

3. การมีส่วนร่วมในฐานะผู้วางแผนและกำหนดนโยบายผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิกของยังแสบปีมีส่วนร่วมในฐานะผู้วางแผนและกำหนดนโยบายแต่มีบทบาทหน้าที่ในการวางแผนที่แตกต่างกัน ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 4 ประเด็น ได้แก่ คือ 1) การเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนจัดหากิจกรรม 2) การบริหารจัดการกิจกรรม 3) การเป็นผู้ประสานงานกิจกรรม 4) การเป็นส่วนหนึ่งในทีมงานของยังแสบปี

อย่างไรก็ตามจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิกของยังแสบปี จำนวน 10 ท่าน พบว่าก่อนที่ผู้สูงอายุจะได้มาเข้าร่วมกิจกรรมกับยังแสบปีผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีปัญหาในชีวิตหลังวัยเกษียณ ได้แก่ 1) ปัญหาการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกายที่ไม่แข็งแรงแบบวัยหนุ่มสาว รวมถึงมีโรคภัยไข้เจ็บเมื่ออายุมากขึ้น 2) ปัญหาจากการเปลี่ยนแปลงด้านจิตใจ เศร้าหมองและความวิตกกังวลอันเกิดมาจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย บทบาททางสังคมและเศรษฐกิจ 3) ปัญหาจากการเปลี่ยนแปลงด้านบทบาททางสังคมเมื่อถึงวัยเกษียณผู้สูงอายุถูกลดบทบาทและการปฏิสัมพันธ์ลดลงเนื่องจากตนเองไม่ได้ทำงานแบบในอดีตและอยู่บ้านมากขึ้น 4) ปัญหาการใช้เทคโนโลยีเนื่องจากปัจจุบันมีการเข้ามาของเทคโนโลยีทำให้ผู้สูงอายุเกิดการปรับตัวไม่ทัน อีกทั้งเทคโนโลยีถูกออกแบบมาให้เข้าใจยากสำหรับผู้สูงอายุ ทั้งนี้การที่ผู้สูงอายุได้เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ ทำให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพกายและใจที่ดี ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการประเมินผลผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิกของยังแสบปี ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นว่าการเข้าร่วมกิจกรรมของยังแสบปีก่อให้เกิดประโยชน์ในหลายด้าน ได้แก่ 1) สุขภาพ การเข้าร่วมกิจกรรมของยังแสบปีทำให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพที่ดีขึ้นทั้งทางร่างกายและจิตใจ 2) มิตรภาพและความสัมพันธ์ การเข้าร่วมกิจกรรมของยังแสบปีทำให้ผู้สูงอายุได้รับมิตรภาพที่ดีและมีโอกาสเชื่อมความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น 3) การพัฒนาศักยภาพของตนเอง การเข้าร่วมกิจกรรมของยังแสบปีทำให้ผู้สูงอายุได้พัฒนาศักยภาพของตนเองในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การได้รับความรู้เพิ่มเติม การได้ทำในสิ่งที่รัก กล้าแสดงออก และการต่อยอดสร้างอาชีพในการเลี้ยงดูตนเอง 4) ความก้าวหน้าเทคโนโลยี การเข้าร่วมกิจกรรมของยังแสบปีทำให้ผู้สูงอายุสามารถใช้สื่อ

สังคมออนไลน์ได้ดีขึ้นและเล็งเห็นประโยชน์ของการใช้สื่อสังคมออนไลน์ มีความรู้เท่าทันสื่อและสามารถใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเชื่อมความสัมพันธ์กับคนในครอบครัว 5) ได้ทำประโยชน์แก่ผู้อื่นและสังคม การเข้าร่วมกิจกรรมของยังแสบปีทำให้ผู้สูงอายุได้ช่วยเหลือคนอื่นเป็นการทำความดีส่งต่อ

อภิปรายผล

ส่วนที่ 1 กิจกรรมที่ยังแสบปีจัดให้แก่ผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิก

กิจกรรมทางช่องทางออนไลน์หรือกิจกรรม Event

กิจกรรมอีเว้นท์ 6 ด้าน ได้แก่ Happy Trip Happy Job Happy Health Happy Value Happy Time และ Happy Tech เมื่อพิจารณาพบว่ากิจกรรมแต่ละด้านมีความสอดคล้องกับการแบ่งรูปแบบกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุของกระทรวงสาธารณสุข (กระทรวงสาธารณสุข, 2559) กล่าวคือ Happy Trip กิจกรรมที่ทำให้ผู้สูงอายุได้เดินทางท่องเที่ยว Happy Time กิจกรรมที่จะทำให้ทุกช่วงเวลาของผู้สูงอายุเป็นที่น่าประทับใจ เช่น การดูหนัง ทำเดคูพาจ การเล่น ROV ถือเป็นรูปแบบของกิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ Happy Job กิจกรรมฝึกอบรมเพื่อให้ผู้สูงอายุนำความรู้ไปประกอบอาชีพ Happy Health กิจกรรมอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ Happy Tech กิจกรรมอบรมการสอนใช้เทคโนโลยีสำหรับผู้สูงอายุ ถือเป็นรูปแบบของกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้สูงอายุ นอกจากนี้ยังมี Happy Value กิจกรรมจิตอาสาที่ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้นำความรู้ไปแบ่งปันและช่วยเหลือสังคมถือเป็นรูปแบบของกิจกรรมบริการผู้อื่นสำหรับผู้สูงอายุ ทั้งนี้การจัดกิจกรรมอีเว้นท์ของยังแสบปีมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้สูงอายุได้ออกมาทำกิจกรรมนอกบ้านมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเพื่อยืดระยะการติดสังคมออกไปให้นานที่สุด เนื่องจากกิจกรรมสำคัญกับวัยผู้สูงอายุ เกิดผลดีต่อสุขภาพร่างกายและสุขภาพจิตใจของผู้สูงอายุ ดังนั้น กิจกรรมจึงถือว่ามีความจำเป็นต่อผู้สูงอายุ เพราะจะทำให้ผู้สูงอายุเกิดความพึงพอใจในตนเอง (วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2558) ซึ่งเมื่อทำการพิจารณากิจกรรมอีเว้นท์ของยังแสบปีทั้ง 6 ด้าน ล้วนมีส่วนช่วยเสริมสร้างพลังของผู้สูงอายุเนื่องจาก ดัชนีพลังผู้สูงอายุไทย (Active Aging Index of Thai Elder) ที่จัดทำขึ้นมาโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติเป็นเสมือนเป็นหนทางในการยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาผู้สูงอายุให้มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง มีสุขภาพจิตที่ดี และมีชีวิตที่มีคุณภาพประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านความ

มั่นคง และ ด้านสภาพที่เอื้อต่อการมีคุณภาพ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2560) Happy Trip กิจกรรมที่ทำให้ผู้สูงอายุได้เดินทางท่องเที่ยว เคลื่อนไหวร่างกายเพื่อส่งเสริมให้สุขภาพร่างกายแข็งแรงและเบิกบานใจซึ่งสอดคล้องกับดัชนีคุณภาพผู้สูงอายุไทยว่าด้วยองค์ประกอบด้านสุขภาพที่กล่าวว่า ผู้สูงอายุที่จะมีคุณภาพในระดับสูงจำเป็นต้องมีสุขภาพดีทั้งทางกายและใจสามารถเคลื่อนไหวได้อย่างคล่องตัวในชีวิตประจำวัน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2560) Happy Job กิจกรรมฝึกอบรมเพื่อให้ผู้สูงอายุนำความรู้ไปประกอบอาชีพ สอดคล้องกับดัชนีคุณภาพผู้สูงอายุไทยว่าด้วยองค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมที่กล่าวว่า ผู้สูงอายุที่จะมีคุณภาพในระดับสูงจำเป็นต้องมีการประกอบอาชีพหรือมีงานทำซึ่งเป็นการทำงานทั้งที่มีรายได้และไม่มีรายได้ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2560) Happy Health กิจกรรมอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ เช่น การออกกำลังกาย การตรวจสุขภาพ สอดคล้องกับดัชนีคุณภาพผู้สูงอายุไทยว่าด้วยองค์ประกอบด้านสุขภาพที่กล่าวว่า ผู้สูงอายุที่จะมีคุณภาพในระดับสูงจำเป็นต้องมีสุขภาพดี จำเป็นต้องมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงและมีพฤติกรรมการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2560) Happy Time กิจกรรมที่จะทำให้ทุกช่วงเวลาของผู้สูงอายุเป็นที่น่าประทับใจได้ใช้เวลาร่วมกับเพื่อนวัยเดียวกัน เช่น การดูหนัง การทำเดคูพาส สอดคล้องกับดัชนีคุณภาพผู้สูงอายุไทยว่าด้วยองค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมที่กล่าวว่า ผู้สูงอายุที่จะมีคุณภาพในระดับสูงจำเป็นต้องมีการเข้าร่วมกิจกรรมกับกลุ่มผู้สูงอายุด้วยกัน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2560) นอกจากนั้น Happy Time ยังมีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้ปรับเปลี่ยนบ้านให้มีความน่าอยู่และปลอดภัยมากขึ้นผ่านกิจกรรม HOMEPRO EXPO 2018 สอดคล้องกับดัชนีคุณภาพผู้สูงอายุไทยว่าด้วยองค์ประกอบด้านความมั่นคงที่กล่าวว่าผู้สูงอายุที่จะมีคุณภาพในระดับสูงจำเป็นต้องสภาพแวดล้อมในการอยู่อาศัยที่ปลอดภัย เช่น การมีราวยึดเกาะที่บ้านใด (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2560) Happy Value กิจกรรมจิตอาสาที่ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมารวมกลุ่มกันเพื่อนำความรู้และประสบการณ์ไปแบ่งปันและช่วยเหลือสังคม เช่น กิจกรรมTime Bank ยางยืดเปลี่ยนชีวิตที่เป็นความร่วมมือกันของกลุ่มวัยหวานในการสอนถักถักสาน ยืด สอดคล้องกับดัชนีคุณภาพผู้สูงอายุไทยว่าด้วยองค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมที่กล่าวว่า ผู้สูงอายุที่จะมีคุณภาพในระดับสูงจำเป็นต้องมีการเข้าร่วมกิจกรรมในกลุ่มต่างๆ และ Happy Tech กิจกรรมอบรมการสอนใช้โซเชียลมีเดียสำหรับผู้สูงอายุสอดคล้องกับดัชนีคุณภาพผู้สูงอายุไทยว่าด้วยองค์ประกอบด้านสภาพที่เอื้อต่อการมีคุณภาพที่กล่าวว่าผู้สูงอายุที่จะมีคุณภาพในระดับสูงจำเป็นต้องมีการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร เช่น คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ อินเทอร์เน็ต (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2560)

กิจกรรมทางช่องทางออนไลน์ซึ่งทำออกมาในรูปแบบของ Content

จุดเด่นของยังแสบปี คือ การทำ Content หรือนานาสาระผ่านช่องทางการสื่อสารออนไลน์ของยังแสบปี ได้แก่ แอปพลิเคชัน เฟซบุ๊ก และไลน์แอด ซึ่งนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่เข้าใจง่ายผ่านรูปภาพ Infographic ตัวอักษรใหญ่ชัดเจน ใช้สีที่สดใสเพื่อกระตุ้นให้ผู้สูงอายุเกิดความสนใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของวิทยาลัยการจัดการมหาวิทยาลัยมหิดล (2561) ที่ได้ระบุว่า รูปแบบเนื้อหา Infographics มีความเหมาะสมต่อผู้สูงอายุ เนื่องจากเป็นการนำข้อมูลมาสรุปเป็นรูปภาพซึ่งทำให้ผู้สูงอายุเข้าใจได้ง่ายในระยะเวลาอันรวดเร็ว และเลือกใช้คำสรรพนามแทนผู้สูงอายุว่า “พี่” และสื่อสารผ่านคำที่ทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกว่าตนเองเป็นวัยที่มีคุณค่า เป็นวัยแห่งการสะสมประสบการณ์ เช่น วัยเก๋า ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับ Positioning (2561) ที่ได้เสนอขอแนะนำในการใช้คำสำหรับทำเนื้อหา (Content) สำหรับผู้สูงอายุไว้ว่า หลีกเลี่ยงการใช้คำว่า “แก่” และใช้คำที่แสดงถึงความเป็นหนุ่มสาวหรือคำที่แสดงความสุขถ้าจะใช้สรรพนามในการเรียกควรใช้คำว่า แม่ หรือ พี่ ซึ่งภาพรวมของ Content นานาสาระเพื่อต้องการให้ผู้สูงอายุได้ทำกิจกรรมที่ตนเองสนใจ สร้างแรงบันดาลใจในการใช้ชีวิตให้สามารถพึ่งพาตนเอง ให้ความรู้ในการดูแลสุขภาพกายและจิตใจ ระวังระวังการใช้ชีวิต ความรู้ด้านเทคโนโลยี และต้องการสื่อสารไปยังลูกหลานให้ใส่ใจและดูแลผู้สูงอายุที่อยู่ในบ้าน ซึ่งจัดเป็นประเภทเนื้อหาที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ เนื่องจากมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของวิทยาลัยการจัดการมหาวิทยาลัยมหิดล (2561) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการสื่อสารการตลาดกับกลุ่มผู้สูงวัยได้ระบุว่า ผู้สูงอายุชื่นชอบเนื้อหา (Content) ที่เป็นประโยชน์ เช่น การดูแลสุขภาพ การบริโภคอาหารและการออกกำลังกาย เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการเตือนให้ระวัง และเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแรงบันดาลใจในชีวิต

ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิกของยังแสบปีที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างพลังของผู้สูงอายุ

การมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิกของยังแสบปีใน 3 ระดับ คือ การมีส่วนร่วมในฐานะผู้รับสาร คือ การเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางยังแสบปีจัดขึ้นในช่องทางออนไลน์ (Event) การอ่านข้อมูลข่าวสารในนานาสาระ (Content) และการตรวจสอบตารางเวลากิจกรรมผ่านทางช่องทางออนไลน์ของยังแสบปี การมีส่วนร่วมในฐานะผู้ส่งสารและผู้ผลิตสาร คือ การเสนอประเด็นที่ตนสนใจและร่วมแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมของกลุ่มยังแสบปี

และการมีส่วนร่วมในฐานะผู้วางแผนและกำหนดนโยบาย คือ การมีบทบาทในการวางแผนจัดทํากิจกรรมใหม่มาเสนอให้แก่ผู้ก่อตั้งของยังแอสปี้ การเป็นส่วนหนึ่งในการบริหารจัดการกิจกรรม การเป็นผู้ประสานงานกิจกรรมระหว่างทีมงานและเพื่อนสมาชิก นอกจากนั้นยังรวมถึงการได้เป็นส่วนหนึ่งในทีมงานของยังแอสปี้เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับ จูไรรัตน์ ทองคำชื่นวิวัฒน์ และ ปัญญา ธีระวิทย์เลิศ (2557) ที่ทำการศึกษาเรื่องกลยุทธ์การสื่อสารกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมการเรียนรู้จากศูนย์การเรียนรู้ในเขตจตุจักร ผลการวิจัย พบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนใน 3 ระดับ คือ 1) การมีส่วนร่วมในฐานะผู้รับสารเนื่องจากการเข้าร่วมประชุม 2) การมีส่วนร่วมในฐานะผู้ส่งสารโดยการชักชวนบุคคลอื่นมาร่วมกิจกรรมและแสดงความคิดเห็นในการจัดกิจกรรม 3) การมีส่วนร่วมในฐานะผู้วางแผนและกำหนดนโยบายเนื่องจากประชาชนมีบทบาทในการตัดสินใจในกิจกรรมของศูนย์การเรียนรู้ ซึ่งการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิกของยังแอสปี้ใน 3 ระดับ สอดคล้องกับ กาญจนา แก้วเทพ และคณะ (2543) ที่แบ่งการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมไว้ 3 ระดับ ได้แก่ 1) การเป็นผู้รับข้อมูลข่าวสาร 2) การเป็นผู้ส่งหรือผู้ผลิตข้อมูลข่าวสาร 3) การเป็นผู้วางแผนและกำหนดนโยบาย

แต่อย่างไรก็ตามเมื่อเข้าสู่วัยเกษียณผู้สูงอายุมักเจอปัญหาในด้านต่าง ๆ เนื่องจากอายุที่เพิ่มขึ้นไม่ว่าจะเป็นปัญหาสุขภาพร่างกายที่ไม่แข็งแรง จิตใจที่เศร้าหมองเป็นกังวลและการเปลี่ยนแปลงด้านบทบาททางสังคมซึ่งสอดคล้องกับ บัญชา หมั่นกิจการ (2560) ที่กล่าวว่า สิ่งที่ต้องพบเจอเมื่อเข้าสู่ผู้สูงอายุ คือ ความเสื่อมถอยของร่างกายและจิตใจและเป็นวัยที่ต้องเผชิญกับบทบาทที่เปลี่ยนแปลงในสังคม นอกจากนี้ยังรวมถึงปัญหาการใช้งานเทคโนโลยี เช่น ไม่กล้าใช้งาน และไม่เข้าใจขั้นตอนที่ยุ่งยากเนื่องจากสิ่งเหล่านี้ไม่ได้ถูกออกแบบมาให้ผู้สูงอายุสามารถใช้งานได้ง่าย ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับงานวิจัยของ มนัสสินี บุญมีศรีสง่า และ มินตรา สดชื่น (2560) ที่กล่าวว่า ผู้สูงอายุมีข้อจำกัดในการใช้เทคโนโลยีและสื่อใหม่ ได้แก่ ข้อจำกัดด้านการเรียนรู้เนื่องจากเป็นเรื่องใหม่ยากต่อการเรียนรู้ กังวลเรื่องการใช้งาน ข้อจำกัดด้านการใช้งานเนื่องจากมีวิธีการใช้ที่ซับซ้อนทำให้ผู้สูงอายุเกิดความไม่เข้าใจ และข้อจำกัดที่มาจากตนเอง เช่น สภาวะหลงลืมที่เกิดจากวัยที่เพิ่มขึ้นมีผลทำให้ผู้สูงอายุไม่สามารถจดจำสิ่งที่เคยเรียนรู้มาก่อนได้ แต่การได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของยังแอสปี้ทำให้ผู้สูงอายุได้ประโยชน์ในหลายด้าน โดยส่วนใหญ่ผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิกของยังแอสปี้มีความคิดเห็นว่าตนเองได้ทำประโยชน์ให้แก่สังคมซึ่งสอดคล้องกับ อุไร เดชพลกรัก (2554) ที่กล่าวว่า ผู้สูงอายุที่มีประโยชน์

(Productive Aging) ต้องมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนสังคมผ่านการทำกิจกรรมตามกำลังความสามารถของตนเอง พึ่งพาตนเองได้ ตลอดจนพัฒนาทักษะความรู้เพื่อนำมาทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ทั้งนี้การที่ได้รวมตัวกันเป็นกลุ่มเพื่อทำประโยชน์มีส่วนในการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีพัฒนาผลในระดัสูง เนื่องจาก มีการสนับสนุนให้ผู้สูงอายุได้เข้าร่วมกิจกรรมกับคนวัยเดียวกันซึ่งสอดคล้องกับพัฒนาผลของผู้สูงอายุไทยว่าด้วยองค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2560) นอกจากนี้ผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิกของยังแสบปีมีความคิดเห็นว่าการเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของยังแสบปีทำให้ได้รับมิตรภาพและการปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันระหว่างเพื่อนสมาชิก สอดคล้องกับ เล็ก สมบัติ และคณะ, (2554) ที่กล่าวว่ากิจกรรมทำให้นุคคลเกิดความพึงพอใจในตนเองและพร้อมที่จะสร้างสัมพันธ์ที่ดีให้แก่บุคคลอื่น การที่ผู้สูงอายุรู้สึกว่าคุณภาพชีวิตดีขึ้นทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจถือเป็นหนทางในการพัฒนาผู้สูงอายุให้มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงและมีสุขภาพจิตที่ดีสอดคล้องกับดัชนีพัฒนาผลผู้สูงอายุไทยที่จัดขึ้นโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติว่าด้วยองค์ประกอบด้านสุขภาพที่กล่าวว่า ผู้สูงอายุที่จะมีระดับพัฒนาผลในระดัสูงต้องสามารถประเมินสภาพกายและสภาพจิตใจของตนเองได้ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2560) ในขณะที่มีผู้สูงอายุบางส่วนมีความคิดเห็นว่าคุณภาพชีวิตของตนเองมีความก้าวหน้ามากขึ้น สอดคล้องกับดัชนีพัฒนาผลผู้สูงอายุไทยว่าด้วยองค์ประกอบสภาพที่เอื้อต่อการมีพัฒนาผลที่กล่าวว่าผู้สูงอายุที่จะมีระดับพัฒนาผลในระดัสูงต้องมีการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยี เช่น โทรศัพท์มือถือ อินเทอร์เน็ต อีกทั้งยังได้พัฒนาศักยภาพตนเองในแง่มุมต่าง ๆ เช่น การได้ความรู้เพิ่มเติม เนื่องจากผู้สูงอายุควรมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อตอบสนองแง่มุมที่เป็นข้อสงสัยและเป็นเครื่องมือในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคคลอื่น (กระทรวงสาธารณสุข, 2559) มีความกล้าคิดกล้าแสดงออกได้ทำในสิ่งที่รักถือเป็นหนึ่งในความสำเร็จของชีวิตวัยเกษียณ เพราะการได้ชื่อว่าเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ (Successful Aging) ได้นั้นต้องเป็นผู้สูงอายุที่มีการดำเนินชีวิตตามความพึงพอใจของตนเอง อันทำให้ผู้สูงอายุมีความสุขในด้านร่างกายจิตใจและสังคม (อุไร เดชพลกรัง, 2554) ผู้สูงอายุบางท่านมีการต่อยอดพัฒนาฝีมือของตนเองเพื่อสร้างอาชีพ มีส่วนในการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีพัฒนาผลในระดัสูง เนื่องจาก วัยเกษียณเป็นวัยเปลี่ยนแปลงบทบาททางสังคม การประกอบอาชีพที่เปลี่ยนแปลงไปและการลดลงของรายได้อันเนื่องมาจากการไม่ได้ประกอบอาชีพ (อุบลรัตน์ เพ็งสถิต, 2543) และการที่ผู้สูงอายุสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการทำกิจกรรมไปต่อยอดในการประกอบอาชีพได้นั้นจะทำให้ผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิกมีความเพียงพอในด้านรายได้สอดคล้องกับพัฒนาผลของผู้สูงอายุไทยว่าด้วย

องค์ประกอบด้านความมั่นคง จึงสามารถกล่าวได้ว่าผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิกของยังแอสปี้เป็นผู้สูงอายุที่มีศักยภาพเนื่องจากมีคุณสมบัติของการเป็นผู้สูงอายุที่มีประโยชน์ (Productive Aging) และการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ (Successful Aging) (ศศิพัฒน์ ยอดเพชร, 2542) และประกอบด้วยพหุผลพลงของผู้สูงอายุทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านความมั่นคง และด้านสภาพที่เอื้อต่อการมีพหุผลพลงผู้สูงอายุ

จากงานวิจัยผู้สูงอายุในกลุ่มยังแอสปี้เป็นผู้สูงอายุเพียงบางส่วนในสังคมไทยที่ได้ขึ้นชื่อว่าเป็นผู้สูงอายุที่มีศักยภาพอันประกอบด้วยพหุผลพลงของผู้สูงอายุครบทั้ง 4 ด้าน ดังนั้น ในอนาคตหากต้องการให้ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ในสังคมเป็นผู้สูงอายุที่มีศักยภาพอันประกอบด้วยพหุผลพลงของผู้สูงอายุครบทั้ง 4 ด้าน ควรนำต้นแบบการจัดกิจกรรมของยังแอสปี้มาใช้เพื่อให้ผู้สูงอายุได้ทำกิจกรรมและมีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ เพื่อต่อยอดให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุและเตรียมพร้อมรับมือกับการเป็นสังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการประยุกต์ใช้

1. ภาครัฐ จากผลการวิจัยพบว่าผู้สูงอายุต้องเผชิญกับปัญหา ได้แก่ ปัญหาสุขภาพทางด้านร่างกายและจิตใจ ปัญหาจากบทบาททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และปัญหาการใช้เทคโนโลยี ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐและองค์กรที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดกิจกรรมให้ผู้สูงอายุได้เข้าร่วมเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวและขยายกลุ่มเป้าหมายจากกลุ่มผู้สูงอายุที่ด้อยโอกาสเป็นกลุ่มผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเมืองมากขึ้น เนื่องจาก ผู้สูงอายุกลุ่มนี้มีปัญหาในด้านจิตใจ คือ ความเหงาและมีโอกาสเสี่ยงต่อการเป็นโรคซึมเศร้า

2. ยังแอสปี้ จากผลการวิจัยพบว่าระดับการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิกของยังแอสปี้ส่วนใหญ่อยู่ในระดับการเป็นผู้รับและผู้ส่งข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ผู้สูงอายุครึ่งหนึ่งอยู่ในระดับการวางแผนและกำหนดนโยบายถือเป็นระดับสูงสุดของการมีส่วนร่วมแต่อยู่ในลักษณะของการเป็นทีมเสริมในกิจกรรม Happy Value เท่านั้น ดังนั้นยังแอสปี้จึงควรให้ผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิกได้มีส่วนร่วมในการวางแผนเป็นทีมหลักในทุกกิจกรรมทุกด้านเพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้แสดงศักยภาพที่ตนเองมีอย่างเต็มที่ตามความสนใจ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้สามารถนำไปต่อยอดทำวิจัยเชิงปริมาณ เนื่องจาก ดัชนีพหุพลังของผู้สูงอายุไทย (Active Aging Index of Thai Elder) ของสำนักสถิติแห่งชาติสามารถนำมาวัดระดับได้ว่าผู้สูงอายุมีระดับพหุพลังสูงหรือต่ำ โดยการนำมาประยุกต์กับเรื่องของกิจกรรมและการสื่อสารของยังแสบปีเพื่อทำการศึกษาประสิทธิผลของกิจกรรมและการสื่อสารของยังแสบปีที่มีส่วนในการเสริมสร้างพหุพลังของผู้สูงอายุ

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กระทรวงสาธารณสุข, กรมอนามัย. (2559). บทบาทผู้สูงอายุต่อสังคม ครอบครัว ชุมชน. สืบจาก <http://hp.anamai.moph.go.th/soongwai/statics/about/soongwai/topic006.php>
- กาญจนา แก้วเทพ. (2543). *สื่อเพื่อชุมชน การประมวลองค์ความรู้*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- จินตนา อาจสันเทียะและพรนภา คำพราว. (2557). รูปแบบการดูแลสำหรับผู้สูงอายุในชุมชน. *วารสารพยาบาลทหารบก*, 15(3). 123 – 127.
- จุไรรัตน์ ทองคำชื่นวิวัฒน์และ ปัญญา วีระวิทยเลิศ. (2557). กลยุทธ์การสื่อสารกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมการเรียนรู้จากศูนย์การเรียนรู้ในเขตจตุจักร. *วารสารจันทร์เกษมสาร*, 20(38). 19 – 28.
- ชนัญญา ปัญจพล. (2558). *การเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยผู้สูงอายุ: กรณีศึกษาสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (ส่วนกลาง)* (วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ปัญญา หมั่นกิจการ. (2560). *แบบจำลองเชิงโครงสร้างของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับเทคโนโลยีระบบชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ (e-payment) ของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร* (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- มนัสสินี บุญมีศรีสง่าและ มินตรา สดชื่น. (2560). *รูปแบบการใช้สื่อโซเชียลมีเดียของผู้สูงอายุในสังคมไทย กรณีศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร*. การประชุมวิชาการมหาวิทยาลัย

- เทคโนโลยีราชมณฑลครั้งที่ 9 “ราชมณฑลสร้างสรรค์กับนวัตกรรมที่ยั่งยืนสู่ประเทศไทย 4.0”. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชมณฑลรัตนโกสินทร์, (1598 - 1605).
- มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย. (2559). *สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2559*. กรุงเทพฯ: บริษัท พรินเตอร์ จำกัด
- เล็ก สมบัติ, ศศิพัฒน์ ยอดเพชร, ธนิกันต์ ศักดาพร. 2554. *รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์เรื่องภาวะสูงวัย อย่างมีคุณภาพประโยชน์กับการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานมาตรฐานการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- วิทยาลัยการจัดการมหาวิทยาลัยมหิดล. (2561). *การสื่อสารโดนใจ รุ่นวัยสี่เงิน*. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยการจัดการมหาวิทยาลัยมหิดล.
- วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2558). *โครงการศึกษาการเพิ่มประสิทธิภาพกองทุนกองทุนผู้สูงอายุ*. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศศิพัฒน์ ยอดเพชร. (2542). *แนวคิดด้านสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุที่มีคุณภาพ*. การประชุมวิชาการแห่งชาติว่าด้วยผู้สูงอายุ “ผู้สูงอายุด้วยคุณภาพ”, (103 - 105). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สยามรัฐออนไลน์. (11 เมษายน 2561). *สถิติบอกอะไร ผู้สูงวัยปัจจุบันและอนาคต*. เข้าถึงจาก <https://siamrath.co.th/n/34025>
- สัมฤทธิ์ ศรีธำรงสวัสดิ์และคณะ. (2552). *รูปแบบการดูแลสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุในระยะยาว โดยชุมชน*. *วารสารระบบบริการปฐมภูมิและเวชศาสตร์ครอบครัว*, 1(2). 22-31.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2560). *ดัชนีพหุผลผู้สูงอายุไทย*. กรุงเทพฯ: บริษัท เท็กซ์ แอนด์ เจอร์นัลพับลิเคชั่น จำกัด.
- สำนักสนับสนุนสุขภาพเด็ก เยาวชน และครอบครัว (สำนัก 4) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ. (2560). *Seedtizen เมล็ดพันธุ์พลเมือง: รายงานสถานการณ์เด็ก เยาวชนและครอบครัว ประจำปี 2560*. กรุงเทพฯ: เป้นไท พับลิชชิง.
- อุบลรัตน์ เพ็งสถิต. (2543). *จิตวิทยาผู้สูงอายุ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- อุไร เดชพลกรัง. (2554). *ทัศนะของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ต่อการเป็นผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- Brand Buffet. (28 สิงหาคม 2561). *ธุรกิจสำหรับผู้สูงวัย บรรทัดฐานใหม่เมื่อทั้งโลกกำลังจะก้าวสู่ Aging Society พร้อมการปรับตัวจาก 8 กลุ่มธุรกิจญี่ปุ่น*. เข้าถึงจาก <https://www.brandbuffet.in.th/2018/08/business-model-for-aging-target-in-japan/>
- Positioning. (6 กันยายน 2561). *Do-Don't คอนเทนต์แบบไหนโดนใจวัยเก๋า ลุงป้าห้ามใช้-จริงใจ-ใช้คำขิลล์-ของแถมต้องมี*. เข้าถึงจาก <https://positioningmag.com/1186578>
- Younghappy. (2562). *เกี่ยวกับยังแฮปปี้*. เข้าถึงจาก <http://www.younghappy.org/th/hometh/>